

Datum
2025-03-28Diarienummer
Af-2025/0006 0415Ert diarienummer
Ju2025/00118Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Arbetsförmedlingens remissvar: Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1)

Arbetsförmedlingen har blivit ombedd att lämna synpunkter på betänkandet Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1). Myndigheten lämnar endast synpunkter på de förslag som bedöms ha en tydlig koppling till Arbetsförmedlingens uppdrag och ansvarsområde. Myndigheten noterar att det kan finnas andra än arbetsmarknadsrelaterade skäl till förslagen, men analyserar bara förslagens konsekvenser ur ett arbetsmarknadsperspektiv.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen lämnar följande synpunkter.

- Arbetsförmedlingen avstyrker förslaget om krav på förlängd hemvist för medborgarskap, med hänvisning till den forskning som presenteras i utredningen avseende förslagets koppling till individers etablering på arbetsmarknaden.
- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslag om ett utökat delprov i samhällskunskap.
- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om försörjningskrav då detta kan öka incitamenten att arbeta.
- Arbetsförmedlingen tillstyrker att inkomst från subventionerade anställningar ska inkluderas i beräkningen av individens inkomster.
- Arbetsförmedlingen delar utredningens bedömning att risken för missbruk av subventionerade anställningar (exempelvis genom skenanställningar) kan öka. Arbetsförmedlingen kan därför

Datum
2025-03-28Diarienummer
Af-2025/0006 0415

komma att behöva stärka sina kontrollfunktioner vilket kan medföra ett ökat behov av samverkan med andra myndigheter.

- Det finns enligt Arbetsförmedlingen även ett värde av att se över möjligheten att inkludera subventionerade anställningar i motsvarande inkomstkrav för permanent uppehållstillstånd.
- Arbetsförmedlingen anser att undantag från försörjningskravet på grund av studier är rimligt och tillstyrker därför det förslaget.

Arbetsförmedlingens synpunkter

7.4.1 Det bör krävas längre hemvistid för att förvärva svenskt medborgarskap

Utredningen föreslår att kravet på hemvistid i Sverige för att beviljas svenskt medborgarskap ska förlängas från nuvarande 5 år till 8 år.¹ Samtidigt hänvisar utredningen till forskning (avsnitt 3.1.1 och kapitel 18) som visar att kortare hemvistkrav främjar ekonomisk och politisk integration. Tidigt medborgarskap är kopplat till högre inkomster, minskat bidragsberoende och en stärkt arbetsmarknadsposition, särskilt för kvinnor. Enligt utredningen saknas dock entydiga bevis för att kortare hemvistid direkt förbättrar integrationen (avsnitt 3.1.1). Majoriteten av forskningsstudierna som presenteras i utredningen talar dock för motsatsen. Arbetsförmedlingen avstyrker därför förslaget.

9.5.1 Ett utökat delprov i samhällskunskap

Arbetsförmedlingen ställde sig i huvudsak positiv till förslag om prov i svenska och samhällskunskap för medborgarskap i tidigare remissvar på betänkandet *Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap och andra frågor om medborgarskap* (USSMA) (SOU 2021:2). Myndigheten betonade emellertid vikten av att kravet ska vara balanserat, rimligt och jämställt för att undvika exkludering. I linje med detta ställer sig Arbetsförmedlingen också positiv till att utöka delprovet med de områden som utredningen föreslår.

10.4.1 Det bör införas ett krav på egenförsörjning för att förvärva svenskt medborgarskap

Utredningen resonerar kring att det redan idag finns krav på egenförsörjning för att få permanent uppehållstillstånd samt att krav på egenförsörjning för medborgarskap är mer i linje med regelverket i andra

¹ För vissa grupper, t.ex. barn, unga vuxna i åldrarna 18–20 år, nordiska medborgare, den som är gift eller sambo med en svensk medborgare, tidigare svenska medborgare, statslösa personer och den som är att bedöma som flykting enligt utlänningslagen föreslås det i stället gälla en kortare hemvistid i Sverige.

Datum
2025-03-28Diarienummer
Af-2025/0006 0415

nordiska länder. Utredningen framhåller också att ett krav om försörjning för medborgarskap skulle kunna skapa incitament för individer att söka och få arbete. Arbetsförmedlingen delar denna uppfattning. Arbetsförmedlingen tillstyrker därför förslaget om ett försörjningskrav.

Det är utifrån Arbetsförmedlingens perspektiv viktigt att betona att subventionerade anställningar är en central ingång på arbetsmarknaden för många personer med utländsk bakgrund. Givet att regeringen går vidare med förslaget om att införa ett försörjningskrav tillstyrker Arbetsförmedlingen att inkomst från subventionerade anställningar ska inkluderas i kravet på egenförsörjning.

Arbetsförmedlingen vill även passa på att nämna att förslaget att inkludera subventionerade anställningar som grund för försörjningskravet saknar motsvarande reglering i kraven för permanent uppehållstillstånd. Det finns enligt Arbetsförmedlingens mening ett värde att se över möjligheten att inkludera subventionerade anställningar även i den regleringen.

Arbetsförmedlingen delar utredningens farhåga om risk för ökat missbruk av subventionerade anställningar till följd av förslaget, till exempel genom att så kallade skenanställningar kan öka. För att förhindra missbruk kan Arbetsförmedlingen behöva se över och stärka sina kontrollfunktioner vilket kan medföra ökade kostnader. Sannolikt innebär detta även ett ökat behov av samverkan med andra myndigheter.

10.4.4 Utredningen föreslår undantag från försörjningskravet

Arbetsförmedlingen har återkommande betonat utbildningens avgörande betydelse för individers möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden och bli självförsörjande. Arbetsförmedlingen har tidigare konstaterat att de ekonomiska följderna för arbetssökande utrikes födda kvinnor att studera har varit svåra att överblicka för individen.² Att godkänna studier som grund för att uppfylla försörjningskravet skulle eventuellt kunna bidra till att förstärka incitamenten för att börja och slutföra en utbildning. Arbetsförmedlingen anser därför att undantag från försörjningskravet på grund av studier är rimligt och tillstyrker därför det förslaget.

² Arbetsförmedlingen (2018) Att utbilda sig eller att låta bli?
En kartläggning av regelverk och ekonomiska drivkrafter för utrikes födda kvinnor.

Datum
2025-03-28Diarienummer
Af-2025/0006 0415

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Hemström Hemmingsson

Jenny Tägtström

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Maria Hemström Hemmingsson. Ärendet har föredragits av kvalificerad handläggare Jenny Tägtström.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningsdirektören Eva Samakovlis och enhetschef Elin Bergkvist deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.